

Inkomen 1

1. Een zelfstandige zonder personeel (zzp'er) is een ondernemer die geen personeel in dienst heeft. Hij verkoopt goederen of diensten en stuurt daarvoor de klanten een factuur. De zzp'er heeft geen arbeidsovereenkomst; hij is dus geen werknemer en valt niet onder de wettelijke bepalingen voor werknemers.

De directie van een bedrijf overweegt zzp'ers in te zetten om daarmee de kosten beter te kunnen beheersen. Leg uit dat het inzetten van zzp'ers in een bedrijf kan leiden tot een stijging van de arbeidsproductiviteit.

Als een bedrijf een zzp'er in dienst neemt heeft het geen last van het principaal-agentprobleem. Immers de zzp'er werkt geheel voor eigen kosten en krijgt betaald voor de diensten die hij levert. Hij hoeft dus niet gecontroleerd te worden. Een gewone werknemer krijgt ook betaald als hij de hele dag niets doet. Een gewone werknemer moet dus door de principaal aan het werk gehouden worden. We kunnen dus aannemen dat wanneer een bedrijf zzp'ers inzet de arbeidsproductiviteit zal toenemen.

2. Geef argumenten waarom de huidige werknemers van het bedrijf achter de beslissing van de directie zouden kunnen staan.

De huidige werknemers van het bedrijf krijgen loon zoals dat is afgesproken in de cao. Het kan zijn dat ze zelf zzp'ers willen worden omdat ze dan niet werken voor een vast salaris maar zelf afspraken kunnen maken met het bedrijf hoeveel ze voor bepaalde werkzaamheden krijgen.

Een ander argument is dat als het bedrijf naast de gewone werknemers ook zzp'ers in dienst neemt de arbeidsproductiviteit van het bedrijf stijgt. Dit betekent dat het bedrijf beter kan concurreren met andere bedrijven en daardoor mogelijk zal groeien. Dit is gunstig voor de baanzekerheid van de huidige werknemers.

3. Welk bedrijf zou eerder overgaan op het inzetten van zzp'ers een bedrijf met relatief hoge constante kosten of een bedrijf met relatief lage constante kosten.

Bij veel bedrijven horen de personeelskosten tot de constante kosten. Want hoewel in theorie arbeidskosten variabel zijn blijkt dat in de praktijk helemaal niet zo te zijn. Als de productie terugloopt blijkt dat werknemers niet zomaar ontslagen kunnen worden. Bedrijven met relatief hoge constante kosten zullen dus eerder op zzp'ers willen overgaan. Immers de zzp'ers vallen onder de variabele kosten. Als de productie terugloopt kunnen de contracten van de zzp'ers zonder enig probleem worden opgezegd.

4. Veel bedrijven werken liever met vast personeel dan met zzp'ers. Dit heeft te maken met de transactiekosten. Geef een toelichting.

Transactiekosten van werknemers zijn alle kosten die gepaard gaan met het zoeken naar personeel en met het controleren van de uitvoering van het contract dat met het personeel wordt gesloten. Als iemand in vaste dienst is hoeft er maar één keer worden gezocht. Dit betekent dus een aanzienlijke daling van de transactiekosten.

5. Waarom werken sommige bedrijven dan toch met zzp'ers?

De controle op de uitoefening van het contract is bij een zzp'er makkelijker dan bij iemand in vaste dienst. Een zzp'er hoeft niet gecontroleerd te worden. Je hoeft bij een zzp'er alleen maar naar het eindproduct te kijken.

6. Leg uit hoe het verhogen van de arbeidskorting bij de inkomstenbelasting een nivellerend effect heeft op de secundaire inkomensverdeling.

De secundaire inkomensverdeling is de inkomensverdeling nadat van de primaire inkomens de belasting en premies zijn afgehaald en eventuele subsidies zijn bijgeteld. Een arbeidskorting is een bedrag dat van de te betalen belasting mag worden afgetrokken als het inkomen verkregen is uit arbeid. Als je iedereen die zijn inkomen heeft verworven uit arbeid eenzelfde bedrag geeft als korting op de te betalen belasting stijgen de lage inkomens netto procentueel sterker dan de hoge inkomens. Dit betekent dat de verhouding tussen hoge en lage inkomens kleiner wordt. Er is dus sprake van nivellering.

7. Leg uit hoe de instelling van een ecotax op milieuvervuilende goederen de welvaart in ruime zin vergroot.

Milieuvervuilende goederen veroorzaken negatieve externe effecten. Immers ze veroorzaken schade die niet in de prijs van het product is opgenomen. Hierdoor wordt het product vanuit maatschappelijk oogpunt teveel geproduceerd. Als de consument de werkelijke kosten had moeten betalen had hij het product niet gekocht. Door een ecotax in te voeren wordt het product duurder en zal het minder verkocht worden. Vanuit maatschappelijk oogpunt gezien is dat beter (komt meer overeen met de werkelijke kosten).

Een ecotax is een belasting die de producent moet betalen en die hij doorberekent aan de consument.

8. Stel dat de goederen die belast worden met de ecotax voornamelijk door mensen met een hoger inkomen worden gekocht. Wat is dan het effect op de tertiaire inkomensverdeling van het instellen van de ecotax?

De ecotax zal dan een nivellerend effect hebben op de tertiaire inkomens. Immers het tertiaire inkomen is het secundaire inkomen verhoogt met subsidies op de aankoop van goederen minus de belasting op de aankoop van goederen. Bij het tertiaire inkomen gaat het dus om belasting en subsidies bij *de aankoop van goederen*.

Dat de ecotax nivellerend werkt komt omdat in dit geval het vooral de hogere inkomens zijn die de betreffende goederen kopen. Deze mensen betalen dus meer ecotax.

9. Leg uit dat het instellen van een vlaktax van 40% in Nederland denivellerend werkt op de secundaire inkomens.

Een vlaktax van 40% betekent dat iedereen over zijn hele inkomen 40% belasting betaalt. Maar op dit moment betalen mensen in de hoogste schijf 52% en in de laagste schijf 36% (inclusief premies). Dit betekent dat de lage inkomens dus meer gaan betalen en de hoge inkomens minder. Dit heeft een denivellerend effect.

10. In de eerste twee belastingschijven zit naast de inkomstenbelasting ook een premie voor de volksverzekeringen. Eén van die volksverzekeringen is de AOW. Het totale tarief voor de volksverzekeringen bedraagt 31%. Leg uit dat de premie voor de volksverzekeringen een degressief tarief kent.

We spreken van een degressief tarief als het percentage dat je aan premie of belasting moet betalen daalt naarmate je meer verdient. Aangezien de premies voor de volksverzekeringen 31% van je inkomen zijn met een maximum inkomen van € 33.000, betaal je dus maximaal $0,31 \times 33.000 = € 10.230$. Hoe hoog je inkomen ook is je betaalt nooit meer dan € 10.230. Maar dat betekent dat de premie procentueel daalt als je inkomen boven de € 33.000 komt. Een degressief tarief dus.

11. Welke volksverzekeringen kennen we in Nederland?

De AOW, AWBZ, Anw en de Wajong.

AOW = Algemene ouderdomswet

AWBZ = Algemene wet bijzondere ziektekosten

Anw = Algemene nabestaandewet

Wajong = Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten

12. Waarom noemen we deze verzekeringen collectieve verzekeringen?

Omdat iedereen daar verplicht aan mee moet doen. Het is niet zo dat iedereen daar ook voor betaalt. Alleen mensen die inkomstenbelasting verschuldigd zijn betalen premie voor de volksverzekeringen.

13. Wat is de reden om deze verzekeringen collectief in te stellen?

Hiervoor kunnen verschillende redenen gegeven worden. Ten eerste is er een paternalistisch argument. Dit geldt bijvoorbeeld voor de AOW. Sommige mensen moeten tegen zichzelf beschermd worden. Als ze niet gedwongen worden premie te betalen voor een oudedagsvoorziening zullen ze dat niet doen. Maar er is ook het argument van solidariteit. Mensen die het geld makkelijk kunnen missen betalen mee voor mensen die dat niet kunnen.

14. Wat is het verschil tussen een pensioenregeling van een bedrijf en de AOW?

Veel bedrijven zijn aangesloten bij een pensioenfonds. De werknemers betalen dan verplicht premie. Ook de werkgever betaalt een deel van de premie. Dit geld wordt belegd en afhankelijk van het aantal dienstjaren wordt er vanaf 65 jaar een pensioen uitgekeerd. Dit pensioen komt bovenop de AOW. De pensioenpremie is zo hoog dat de uitkering (inclusief AOW) bij 40 dienstjaren ongeveer gelijk is aan 70% van het loon dat je verdiende. Doordat je na je 65^e geen premies meer betaalt kom je dan netto bijna op hetzelfde bedrag uit.

15. Leg uit dat er in het geval van pensioen sprake is van intertemporele ruil (ruilen over de tijd).

Er is sprake van intertemporele ruil omdat mensen gedurende hun werkzame leven afzien van consumptie (want ze moeten premie betalen) om na hun 65^e alsnog te kunnen consumeren (want ze ontvangen pensioen).

16. Leg uit dat wanneer in een land de rente daalt de pensioenpremies omhoog moeten.

Pensioenfondsen beleggen het geld dat mensen betalen aan premies. Deze vorm van financiering van de pensioenen wordt het kapitaaldekkingstelsel genoemd. Je spaart dus zelf geld bij elkaar dat je na je 65^e uitgekeerd krijgt. Als de rente laag is zullen beleggingen

minder opbrengen. Maar dat betekent dat de pensioenfondsen grotere bedragen moeten beleggen om dezelfde uitkeringen te kunnen doen. Dus moeten de premies omhoog.

17. In hoeverre is er bij het pensioen sprake van solidariteit?

Mensen met een korte levensverwachting betalen dezelfde premie als mensen met een lange levensverwachting. Maar de kans dat er lang moet worden uitgekeerd is kleiner bij de mensen met een korte levensverwachting.

18. Is er bij de pensioenen ook nog sprake van een intergenerationele solidariteit?

Sommigen zeggen van wel. Omdat de rente is gedaald moeten de pensioenpremies omhoog. Maar iemand die bijna met pensioen gaat hoeft veel minder lang de hogere premie te betalen dan iemand die aan het begin van z'n carrière staat.

19. Wat is een belangrijk voordeel van het collectief afspreken van een pensioen?

Grote bedragen beleggen is voordeliger dan kleine bedragen beleggen. De pensioenfondsen kunnen hogere rendementen bedingen op hun beleggingen omdat ze over zulke grote bedragen beschikken. Ze kunnen zich gedragen als een monopsonist (een soort monopolist maar dan aan de vraagkant).

20. Is het ook mogelijk individueel een pensioen te regelen?

Dat kan zeker. Als je een zzp'er bent zal je, als je verstandig bent, daartoe overgaan. Je kunt altijd een pensioenverzekering afsluiten bij een verzekeringsmaatschappij.